

SVENSKA AKADEMIEN

Biobibliografisk notis

Harold Pinter föddes den 10 oktober 1930 i Hackney i London som son till en judisk damskräddare. Pinter fick under sin uppväxt uppleva antisemitiska stämningar, något som han själv framhållit som betydelsefullt för hans utveckling till dramatiker. Vid andra världskrigets utbrott evakuerades han som nioåring från London och återvände vid tolv års ålder. Han har senare sagt att upplevelsen av bombningarna under kriget aldrig mist sitt grepp om honom. Efter sin återkomst till London gick han i Hackney Grammar School där han bland annat spelade Macbeth och Romeo i uppsättningar som regisserades av Joseph Brearley. Detta bidrog till att han inriktade sig på en karriär som skådespelare. 1948 antogs han vid Royal Academy of Dramatic Art. 1950 publicerade han sina första dikter. 1951 antogs han vid Central School of Speech and Drama. Samma år fick han engagemang i Anew McMasters berömda irländska kringresande teatertrupp känd för sina Shakespeareuppsättningar. 1954–1957 turnerade Pinter på nytt, nu under skådespelarnamnet David Baron. 1956–1980 var han gift med skådespelerskan Vivien Merchant. 1980 ingick han äktenskap med författaren Lady Antonia Fraser.

Som dramatiker debuterade Pinter 1957 med *The Room*, som uppfördes i Bristol. Andra tidiga dramer är *The Birthday Party* (1957), ursprungligen ett legendariskt fiasko men senare en av hans mest spelade pjäser, och *The Dumb Waiter* (1957). Hans slutgiltiga genombrott kom med *The Caretaker* (1959), som följdes av bland annat *The Homecoming* (1964).

Harold Pinter betraktas allmänt som den främste företrädaren för det engelska dramat under andra hälften av 1900-talet. Hans position som en modern klassiker illustreras av att man av hans namn har skapat ett adjektiv som beskriver ett visst slags stämning och miljö i teaterpjäser: "Pinteresque".

Pinter återförde teatern till dess elementära grund, det slutna rummet och den oförutsägbara dialogen, där människor är utlämnade åt varandra och förställningen brister. Med ett minimum av intrig springer dramat fram ur replikväxlingens maktkamp och kurragömmalek. Pinters dramatik uppfattades först som en variant av den absurda teatern, men har senare mera träffande karakteriserats som "comedy of menace" ('hotets komedi'), en genre där författaren låter oss avlyssna det spel av dominans och underkastelse som döljer sig i de mest alldagliga samtal. I den typiska Pinterpjäsen möter man människor som försvarar sig mot främmande intrång eller mot sina egna drifter genom att förskansa sig i en reducerad och kontrollerad tillvaro. Ett annat huvudtema är det förflutnas flyktighet och ogripbarhet.

Man har menat att Harold Pinter efter en första period av psykologisk realism gick över i en andra, mera lyrisk fas med teaterstycken som *Landscape* (1967) och *Silence* (1968) och slutligen i en tredje, politisk fas med *One for the Road* (1984), *Mountain Language* (1988), *The New World Order* (1991) och andra pjäser. Men denna periodindelning förefaller förenklad och lämnar åt sidan några av hans starkaste texter som *No Man's Land* (1974) och *Ashes to Ashes* (1996). I själva verket är kontinuiteten i hans författarskap remarkabel, och

hans politiska teman kan betraktas som en utveckling av den tidige Pinters analys av hot och övergrepp.

Alltsedan 1973 har Pinter vid sidan av sitt författarskap gjort sig bemärkt som en förkämpe för mänskliga rättigheter. Hans ställningstaganden har ofta uppfattats som kontroversiella. Pinter har också skrivit hörspel för radio och manus för film och TV. Några av hans mer kända filmmanus är *The Servant* (1963), *The Accident* (1967), *The Go-Between* (1971), *The French Lieutenant's Woman* (1981, baserad på John Fowles' roman). Han har även gjort en banbrytande insats som regissör.

Denna bibliografi upptar uteslutande publicerade verk.

Verk på engelska

1. Skådespel (tillkomstår, publiceringsår, uruppförandeår)

- The Room* (1957). – i *The Birthday Party, and Other Plays*. – London : Methuen, 1960. – (Bristol, 1957)
- The Birthday Party* (1957). – i *The Birthday Party, and Other Plays*. – London : Methuen, 1960. – (Arts Theatre, Cambridge, 28 April 1958)
- The Dumb Waiter* (1957). – i *The Birthday Party, and Other Plays*. – London : Methuen, 1960. – (Kleines Haus, Frankfurt, February 1959)
- A Slight Ache* (1958). – i *A Slight Ache and Other Plays*. – London : Methuen, 1961. – (Broadcast 1959)
- The Hothouse* (1958). – i *The Hothouse*. – London : Eyre Methuen, 1980. – (Hampstead Theatre, London, 24 April 1980)
- The Caretaker* (1959). – i *The Caretaker*. – London : Methuen, 1960. – (Arts Theatre, London, 27 April 1960)
- A Night Out* (1959). – i *Slight Ache and Other Plays*. – London : Methuen, 1961. – (Broadcast on the BBC Third Programme, 1 March 1960)
- Night School* (1960). – i *Tea Party and Other Plays*. – London : Methuen, 1967. – (Broadcast on Associated Rediffusion Television, 21 July 1960)
- The Dwarfs* (1960). – i *Slight Ache and Other Plays*. – London : Methuen, 1961. – (Broadcast 1960 ; New Arts Theatre, London, 18 September 1963)
- The Collection* (1961). – i *The Collection*. – London : French, 1963 (1962?) ; i *The Collection, and The Lover*. – London : Methuen, 1963. – (Televised 1961)
- The Lover* (1962). – i *The Collection, and The Lover*. – London : Methuen, 1963. – (Televised 1961)
- Tea Party* (1964). – i *Tea Party and Other Plays*. – London : Methuen, 1967. – (Eastside Playhouse, New York, October 1968)
- The Homecoming* (1964). – i *The Homecoming*. – London : Methuen, 1965. – (Aldwych Theatre, London, 3 June 1965)
- The Basement* (1966). – i *Tea Party and Other Plays*. – London : Methuen, 1967. – (Televised 1967)
- Landscape* (1967). – i *Landscape*. – London : Pendragon Press, 1968 ; i *Landscape, and Silence*. – London : Methuen, 1969. – (Broadcast 1968)
- Silence* (1968). – i *Landscape, and Silence*. – London : Methuen, 1969. – (Aldwych Theatre, London, 2 July 1969)
- Old Times* (1970). – i *Old Times*. – London : Methuen, 1971. – (Aldwych Theatre, London, 1 June 1971)
- Monologue* (1972). – i *Monologue*. – London : Covent Garden Press, 1973. – (Televised on the BBC Television, 13 April 1973)
- No Man's Land* (1974). – i *No Man's Land*. – London : Methuen, 1975. – (Old Vic, London 23 April, 1975)
- Betrayal* (1978). – i *Betrayal*. – London : Eyre Methuen, 1978. – (National Theatre, London, November 1978)
- Family Voices* (1980). – i *Family Voices*. – London : Next Editions, 1981. – (Broadcast on Radio 3, 22 January 1981)
- Other Places* (1982). – i *Other Places : Three Plays*. – London : Methuen, 1982. – (Cottesloe Theatre, London, October 1982)

A Kind of Alaska (1982). – i *A Kind of Alaska*. – London : French, 1982 ; i *Other Places : Three Plays*. – London : Methuen, 1982. – (Cottesloe Theatre, London, October 1982)

Victoria Station (1982). – i *Victoria Station*. – London : French, 1982 ; i *Other Places : Three Plays*. – London : Methuen, 1982. – (Cottesloe Theatre, London, October 1982)

One for the Road (1984). – i *One for the Road*. – London : Methuen, 1984. – (Lyric Theatre Studio, Hammersmith, March 1984)

Mountain Language (1988). – i *Mountain Language*. – London : French, 1988 ; i *Mountain Language*. – London : Faber, 1988. – (National Theatre, London, 20 October 1988)

The New World Order (1991). – i *Granta* (no 37), Autumn 1991. – (Royal Court Theatre Upstairs, London, 19 July 1991)

Party Time (1991). – i *Party Time*. – London : Faber, 1991. – (Almeida Theatre, London, 31 October 1991)

Moonlight (1993). – i *Moonlight*. – London : Faber, 1993. – (Almeida Theatre, London, 7 September 1993)

Ashes to Ashes (1996). – i *Ashes to Ashes*. – London : Faber, 1996. – (Royal Court at the Ambassadors Theatre, London, 12 September 1996)

Celebration (1999). – i *Celebration*. – London : Faber, 2000. – (Almeida Theatre, London, 16 March 2000)

Remembrance of Things Past (2000). – i *Remembrance of Things Past*. – London : Faber, 2000. – (Cottesloe Theatre, London, 23 November, 2000)

2. Övrigt

The Proust Screenplay : À la recherche du temps perdu / by Harold Pinter, with the collaboration of Joseph Losey and Barbara Bray. – New York : Grove Press, 1977

Poems and Prose 1949–1977. – London : Methuen, 1978

The Dwarfs : a novel. – London : Faber, 1990

Various Voices : Poetry, Prose, Politics, 1948–1998. – London : Faber, 1998

Collected Screenplays. 1. – London : Faber, 2000. – Content: The Servant, The Pumpkin Eater, The Quiller Memorandum, The Accident, The Last Tycoon, Langrishe Go Down

Collected Screenplays. 2. – London : Faber, 2000. – Content: The Go-Between ; The Proust Screenplay ; Victory ; Turtle Diary ; Reunion

Collected Screenplays. 3. – London : Faber, 2000. – Content: The French Lieutenant's Woman ; The Heat of the Day ; The Comfort of Strangers ; The Trial ; The Dreaming Child

The Disappeared and Other Poems. – London : Enitharmon, 2002

Press Conference. – London : Faber, 2002

War : [Eight Poems and One Speech]. – London : Faber, 2003

Verk på svenska

Bortsett från antologier har ännu inget verk av Harold Pinter publicerats i bokform på svenska.

Verk på franska

- C'était hier* / traduit de l'anglais par Éric Kahane. – Paris: Gallimard, 1971. – Traduction de: Old Times
No man's land ; suivi de *Le monte plat* ; *Une petite douleur* ; *Paysage* ; et de *Dix sketches* / adaptation française d'Éric Kahane. – Paris: Gallimard, 1979
- La collection* ; suivi de *L'amant* ; et de *Le gardien* / trad. de l'anglais par Éric Kahane. – Paris: Gallimard, 1984. – Traduction de: The Collection ; The Lover ; The Caretaker
- L'anniversaire* / trad. de l'anglais par Éric Kahane. – Paris: Gallimard, 1985. – Traduction de: The Birthday Party
- Le retour* / trad. de l'anglais par Éric Kahane. – Paris: Gallimard, 1985. – Traduction de: The Homecoming
Trahisons ; suivi de *Hothouse* ; *Un pour la route* : et autres pièces / adapt. française d'Éric Kahane. – Paris: Gallimard, 1987
- La lune se couche* ; suivi de *Ashes to Ashes* ; *Langue de la montagne* ; *Une soirée entre amis* : et autres textes / trad. de l'anglais par Éric Kahane. – Paris: Gallimard, 1998
- Les nains* : roman / trad. de l'anglais par Alain Delahaye. – Paris: Gallimard, 2000. – Traduction de: The Dwarfs
Autres voix : prose, poésie, politique, 1948–1998 / trad. de l'anglais par Jean Pavans, Isabelle D. Philippe et Natalie Zimmermann. – Montricher: Éd. Noir sur blanc, 2001. – Traduction de: Various Voices
- La guerre* / trad. de l'anglais par Jean Pavans. – Paris: Gallimard, 2003. – Traduction de: War
Célébration ; *La chambre* / trad. de l'anglais par Jean Pavans. – Paris: Gallimard, 2003
- Le scénario Proust : À la recherche du temps perdu* / by Harold Pinter avec la collaboration de Joseph Losey et Barbara Bray ; trad. de l'anglais par Jean Pavans. – Paris : Gallimard, 2003. – Traduction de: The Proust Screenplay : À la recherche du temps perdu

Verk på tyska

- Tiefparterre* / Neu durchges. Fassung nach d. Übers. von Willy H. Thiem. – Reinbek bei Hamburg : Rowohlt, 1967. – Originaltitel: The Basement
- Teegesellschaft* / nach d. Übers. von Willy H. Thiem, d. Bühnen gegenüber Ms. – Reinbek bei Hamburg : Rowohlt, 1968. – Originaltitel: Tea Party
- Dramen* / Neu durchges. Fassung nach d. Übers. von Willy H. Thiem u.a. – Reinbek bei Hamburg : Rowohlt, 1970
- Alte Zeiten ; Landschaft ; Schweigen : 3 Theaterstücke* / Dt. von Renate u. Martin Esslin. – Reinbek bei Hamburg : Rowohlt, 1972
- Betrogen* / Dt. von H. M. Ledig-Rowohlt. – Reinbek bei Hamburg : Rowohlt, 1978. – Originaltitel: Betrayal
Das Treibhaus / Dt. von Heinrich Maria Ledig-Rowohlt. – Reinbek bei Hamburg : Rowohlt, 1980. – Originaltitel: The Hothouse
- Der stumme Diener : ausgew. Dramen* / Übers. aus d. Engl. von Willy H. Thiem ... Ausw. u. Nachw. von Klaus Köhler. – Leipzig : Insel-Verlag, 1981
- Familienstimmen* / Dt. von Heinrich Maria Ledig-Rowohlt. – Reinbek bei Hamburg : Rowohlt-Theater-Verlag, 1981. – Originaltitel: Family Voices
- Einen für unterwegs* / Dt. von Heinrich Maria Ledig-Rowohlt. – Reinbek bei Hamburg : Rowohlt-Theater-Verlag, 1984. – Originaltitel: One For the Road
- Genau* / Dt. von Heinrich Maria Ledig-Rowohlt. – Reinbek bei Hamburg : Rowohlt, Theater-Verlag, 1986. – Originaltitel: Precisely

An anderen Orten : 5 neue Kurzdramen / Dt. von Heinrich Maria Ledig-Rowohlt. – Reinbek bei Hamburg : Rowohlt, 1988

Die Geburtstagsfeier ; Der Hausmeister ; Die Heimkehr ; Betrogen. – Nach den Übers. von Willy H. Thiem. – Reinbek bei Hamburg : Rowohlt, 1990

Die Zwerge : Roman / Dt. von Johanna Walser und Martin Walser. – Reinbek bei Hamburg : Rowohlt, 1994. – Originaltitel: *The Dwarfs*

Mondlicht und andere Stücke. – Reinbek bei Hamburg : Rowohlt-Taschenbuch-Verl., 2000

Krieg / Aus dem Engl. von Elisabeth Plessen und Peter Zadek. – Hamburg : Rogner und Bernhard bei Zweitausendeins, 2003. – Originaltitel: *War*

Litteratur (urval)

Hayman, Ronald, *Harold Pinter.* – London : Heinemann, 1968

Esslin, Martin, *The Peopled Wound : the Plays of Harold Pinter* – London : Methuen, 1970

Hollis, James Russell, *Harold Pinter : the Poetics of Silence.* – Carbondale, Ill. : Southern Ill. U.P., 1970

Hinchliffe, Arnold P., *Harold Pinter.* – Boston : Twayne, 1981

Dukore, Bernard Frank, *Harold Pinter.* – London : Macmillan, 1982

Harold Pinter : You Never Heard Such Silence / edited by Alan Bold. – London : Vision, 1985

Harold Pinter : Critical Approaches / edited by Steven H. Gale. – Rutherford : Fairleigh Dickinson Univ. Press, 1986

Harold Pinter / edited and with an introduction by Harold Bloom. – New York : Chelsea House Publishers, 1987

The Pinter Review : Annual Essays / edited by Francis Gillen and Steven H. Gale. – Tampa, Fla : University of Tampa, 1987–

Merritt, Susan Hollis, *Pinter in Play : Critical Strategies and the Plays of Harold Pinter.* – Durham : Duke University Press, 1990

Esslin, Martin, *Pinter the Playwright.* – London : Methuen, 1992

Gussow, Mel, *Conversations With Pinter.* – New York : Limelight Editions, 1994

Knowles, Ronald, *Understanding Harold Pinter.* – Columbia, S.C. : University of South Carolina Press, 1995

Regal, Martin S., *Harold Pinter : a Question of Timing.* – London : Macmillan, 1995

Billington, Michael, *The Life and Work of Harold Pinter.* – London : Faber, 1996

Jalote, Shri Ranjan, *The Plays of Harold Pinter : a Study in Neurotic Anxiety.* – New Delhi : Harman, 1996

Peacock, D. Keith, *Harold Pinter and the New British Theatre.* – Westport, Conn. : Greenwood Press, 1997

Harold Pinter : a Celebration / introduced by Richard Eyre. – London : Faber, 2000

Prentice, Penelope, *The Pinter Ethic : the Erotic Aesthetic.* – New York : Garland, 2000

Pinter at 70 : a Casebook / edited by Lois Gordon. – New York : Routledge, 2001

Gale, Steven H., *Sharp Cut : Harold Pinter's Screenplays and the Artistic Process.* – Lexington : University Press of Kentucky, cop. 2003

The Art of Crime : the Plays and Films of Harold Pinter and David Mamet / edited by Leslie Kane. – New York : Routledge, 2004

Smith, Ian, *Pinter in the Theatre.* – London : Nick Hern, 2005. – New York : Routledge, 2004

Baker, William & Ross, John C., *Harold Pinter : a Bibliographical History.* – London : The British Library ; New Castle, DE : Oak Knoll Press, 2005

Batty, Mark, *About Pinter : the Playwright and the Work.* – London : Faber, 2005